

Dream our G▶ Local Movement HANDBOOK

Idejes, resursja taj metodja
te keras inkluzivno biformalno edukacija

Dream our G Local Movement **HANDBOOK**

Idejes, resursja taj metodja
te keras inkluzivno biformalno edukacija

RAMUSARIBA

Evan Sedwick-Jell

KOREKTIVNO

ČETIBA

Pia Šlogar

KOORDINACIJA TAJ REDAKCIJA

Aggie Taylor, Pia Šlogar, Ruba Hilal

Aggie Taylor

Ruba Hilal

KONTRIBUTORJA

Eireny Akubeze, Javiera Maylin Casanga Miranda, Eduardo Flores Gonzales, Jarmila Gaálová, Lauren Halley, Allix Ilseng, Lorenta Kadriu, Maria Kalandaridou, Papa Ndongo Lam Mbaye, Julia Lennon, Dulari Mehta, Shesics Paez Gularte, Gloria Parra, Luciano Enzo Pillaca Pitot, Ariana Vanessa Salvador Montoya, Loukmanou Toure

NAKHAVDE

Paula Rafols, Tommaso Segantini
and Atanas Stoyanov

Rue Joseph II 120
1000 Brussels, Belgium
office@ifm-sei.org
www.ifm-sei.org

GRAFIČNO DIZAJNI, ILJISTRACIJE TAJ LEJAUTI

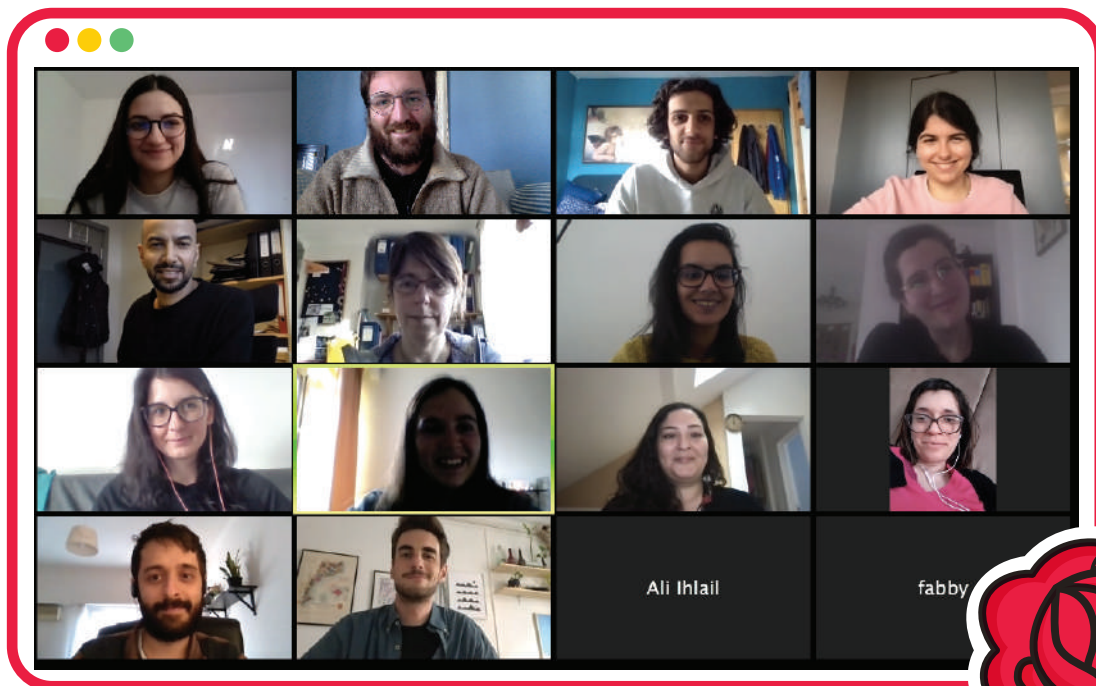
Fabiana Montiel, Álvaro Ferreira

Kreativno jekhutni licenzija: Kaka lil licenzirime pala ki Kreativno jekhutni Attribution-NonComercial-ShareAlike eLicenzija. Šaj tə keren kopija, distribucija, te sikaven taj keren buti adale lilesa sade te vakerena o sursi taj na na potrebizinales te keren love lesa. Te manena te thon d'jekh-chipata opral aj te upotrebizinles avre liləske tumun trjabuzula te keren distribucija pala kisake licenziste sar kalkeste.

INDEX

Dikh suno amaro G-Lokalno Phiripe!	4
“Ol na na avena amare kidipnande”	6
Socialističesko edukacija, inkluzija taj o G>Lokalno aktivizmi!	7
Aktivitetja	9
➤ Kanatu vakerasa d’jekh čipata te Restjolpes Lokhes	10
➤ Socialno inkluzija Intersekcionalitetisa	12
➤ Te des tutar šetibnasa	14
➤ Inkluzijakoro teatros	16
➤ Andre/Avri	18
Projektiskire idejes	20
➤ Čitibnaskiri separacija taj reciklacija (Slovakija)	21
➤ Terne advokatja mentalno sastipnaske (Kosovo)	22
➤ Te živizas jekh (Mali)	23
➤ O voluntariteti sar jekh drom te lovaljaras e ternengere taj e hurdengere životja (Čili)	24
➤ Degustacionno sesija (Barikani Britanija)	25
➤ Metalistja mamuj ko bilače vakerima (Norvegija)	26
➤ Anglutne taj palutne agora (Katalonia)	27
Te keras buti opru ko diversiteti taj ki inkluzija tere organizacijate	29

DIKH SUNO AMARO GLOKALNO PHIRIPE!

O phiripja na na avena jekhe thane bi mangipnaskoro. Isi but buti te vazdes jekh phiripe: jekhe rigatar te keres o struktures leskere taj te barjaresles, akale rigatar te keresles inkluzivno. O IFM-SEI kerela but buti te ovel kisako phiripe kavatu na sade marelapes e marginalizacijasa taj e bilachipnasa, a kavatu aktivno marela adala butja en agos pere strukturunde, pere edukacijate taj pere političesko butjate. Kidja šaj tə dasamun godi e inkluzijake sar socialističesko lačipe: na sade sar ideja ta isi amun manuša savre grupendar, a sar te keras kisako than katetu savre dikhljona jekh, taj akale rigatar o diferencijes, te vakeras, sar rasizmi taj seksizmi, dikhljonapes taj nikon nanaj mamuj lende. Pakjasa ta savren isilen interesi i sistema te ovel radikalno aver taj e diskriminacijakere formengere korenja sar i transfobija taj o ejbelizmi ačjona na sade dži jekhe manušeste - ov sar astarelapes - taj kanatu našti dindjarasa savren maškar amende, a kanatu sade bute manušengiri akcija ke kerel o istoričeska struktures aver.

Astar adaleske, amari inkluzijakiri buti dikhela te vazdel jekh phiripe kavatu si inkluzivno taj nanaj sar savrende. Akale rigatar mangasa te vakeras ta amun sinam adala kalatu te keren aver o bare strukture kalatu kerena adala dinamikes. Te kerdjolpes aktivno inkluzija si te kerdjolpes kalitetno taj čečkani edukacijakiri buti - te ahaljas soske specifična marginalizirana grupes ačjona harri amare phiripnande. "Khančik amunge bi amengoro" si jekh slogani kavatu ulo populjarno katar ko sakatja manušengere advokatja taj akana lendo bute marginalizirana grupendar. Mangela te vakerel ta i inkluzijakiri edukacijakiri buti trjabuzela te ovel sheradi taj kerdi adale manušendar kalatu si harri taj te pučjolpes na sade sar te dindjaras kisake manušen a sar amare phiripa ke garantirizen ta savre si aktivna taj jekh. Ta savren amare phiripnastar isilen šansi te vazden pumari havazi(ja), isilen aksesi dži thanende te organizirizenpes, ta o strukturna barieres si adresirime taj marde: adaja si amari inkluzijakiri buti ko IFM-SEI.

O IFM-SEI sar globalno phiripe sikavela ta nanaj kontradikcija maškar ko lokalno taj ko globalno aktivizmi. O globalna phiripa sa ke arakhen muj ko lokalno aktivizmi taj ko neve idejes taj pharipa. Akidja, but droma o globalna phiripa grištizena katar jekhe specifično eventistar jekhe thanestar. So šaj te keras sar G->Local aktivistja si te thas linki maškar adale butinde, te dikhas sar prepjonapeske taj sar si verver taj te sikljas adalestar sar te marasamen inkluzijake taj diversitetiske taj te sikavas o en lače praktikes katar amari phiripnaskiri struktura taj onlajn komunikacija. Amaro solidariteti si so kerel amari konekcija, na sade sar jekh ideja, a sar praktika kajatu vazdela taj vazdela jekh daha inkluzivno globalno phiripe.

"OL NA NA AVENA AMARE KIDIPNANDE"

But droma i inkluzija taj o diversiteti ovena jekh buti kajatu kerdjolapes opral-opral, te dikhas ta „isi“ manuša e marginalizirana grupendar kalatu avena amare aktivitetinde taj avrjal te sikavas i organizacija sar diversitetivno. Te vakeras o čačipe, i inkluzija taj o diversiteti ule jekh ključos karig ko menadžmenti te dikhas ta o kompanijes dikhjona lačes avrjal. Sar ovela me ovel, adava strangimos e inkluzijake, na na alo kidja lokhes, a si rezultati manušengiri organizacijatar taj but anglutne cidipa.

O IFM-SEI dikhela te sikavel anglal adala cidipa taj te ne perel adale hohajbnaste te sikavel i inkluzija sade sar kaj “isi amen” manuša avre marginalizirana grupendar kalatu si pere členske organizacijende.

But čamikerena i fraza “ol na na avena amare kidipnande” kanatu avela lafi e diversitetiske taj e inkluzijake. Adales isiles pozitivno rig; o manuša ahaljona ta isi aver manuša marginalizirana grupendar kalatu ačjona but harri anko aktivetija. Akale rigatar, adava kerela jekh “amen” taj “tumen” dinamika taj ovela jekj instrumentalno ideja kajatu dikhela sar te anel daha but manuša ko aktivetija, a na na dikhela sar si kerdi i organizacija, te kerel jekh refekcija taj te puchelpes sostar ovela kidja?

O čečkano pučiba ačjola sar te kerdjolpes avres buti, te mukas than havazinge e organizacijatar te oven daha zorale taj te keras buti e grupenca kalatu kerdepeske organizacija taj kalatu kerena buti e marginalizacijasa te vazdas jekh phiripe kavatu na sade dikhjola avrjal diversitetno, a kavatu mukela pumare členon te oven jekhe kolektivistar katetu isi jekh valoritetja, taj akale rigatar adala manusha te dindjonpes respekti astar lengere identitetiske taj o cidiba lengoro te ovel dikhlo taj te ovel jekh amare butjasa.

SOCIALISTIČESKO EDUKACIJA, INKLUZIJA TAJ O G>LOKALNO AKTIVIZMI!

Barjar e inkluzijakiri kultura tere organizacijate

Ma de tut godi sade sar te reses dži d'jekhe grupende tere aktivitetinca. Dikh kidja te keres ta adala procesja resena dži savre nivande tere organizacijate, kaj astaresa adalendar kalatu si anglal ko aktivitetja, dži ko manuša kalatu avena tere konferencijende taj dži ko šerutne e organizacijakere.

Rode ekspertiza e organizacijendar kalatu kerena buti specifična-target grupenca

"Khančik amunge bi amungoro" – kanatu dikhesa te reses dži ko specifična grupes, ker buti phiripnanca kalatu korkori kerdepeske organizacija te ahaljos taj te keres tuke edukacija save si o pharipa taj o realitetja adala grupes dikhena, a na sade te dikhes sar te dindjares manušen sar individja tere aktivitetinde.

Ker aktivno promocija e inkluzijake taj e diversitetiske anki organizacija taj maškar ke organizacijakere členja

I inkluzija na na ke ovel jekh lokho procesi te "ovas daha peterde". Adaja buti mangela o struktures taj o kultures anki organizacija te oven verver. Te vakeras, te isi tumen reprezentacija e kale manušendar taj e bojakere manušendar anko struktures taj zorali anti-rasistko kultura anko aktivitetja taj kanatu organizirizena d'jekh čipata, adava ke kerel tumaro phiriba na sade "inkluzivno", a ke del than te adresirindjolpes o rasizmi.

Te nakhas o barieres kaj dasa vast e hurdenge taj eternenge te nakhen pumare taj e strukturakere barieres

Kisake butinca sar ko, te vakeras, o džender-identiteti, o seksualiteti taj sakatlykja kalatu našti dikhjona, i inkluzija ke ovel te mukhas adale manušen kalatu si anki organizacija te dikhen ta ol dikhle taj ta len isilen thana te kerenpeske organizacija taj te vakeren so mangena.

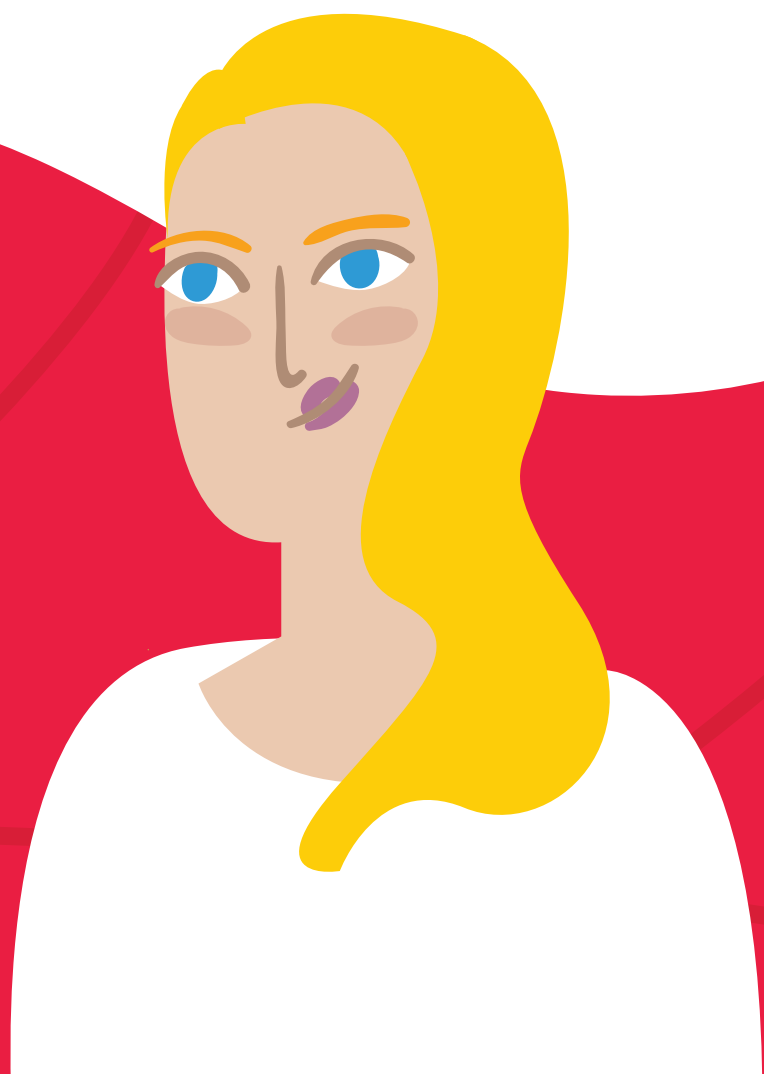
Puč – ma nikal tutar

Nikhas nanaj sade jekh identiteti. Sa den tumen godi e buti čipatnange jekh manuš šaj te ovel (interseksionaliteti), taj ma keren ni jekhe dženestar te ovel sade kaka aj akava. Adava importantno te ne keras tokenizmi taj te džanas o verver personalitetja kalatu savre si e organiyacijakere členja.

*"O DIVERSITETI SI TE OVEL
TUT THAN KI MACA. I
INKLUZIJA SI TE OVEL TUT
HVAZI. TAJ TE THOS TO GI
D'JEKHE ČIPATNASTE SI TI
HVAZI TE OVEL ŠUNLI. "*

- Liz Fossilen

AKTIVITETJA

Akalka aktivitetja isini kerde e manušendar kalatu kerde participacija ke proektiskiri aktivitetja. Dikh suno amaro G>amaro lokalno priipe taj niklistele e proektiskere diskusijendar taj gistar. E proektiskoro celi si – te kerel edukacija e inkluzijake taj e diversitetiske. Savre aktivitetja kerde te den tut vast kana tu desa tut godi adale butinge ande tere komunitetiste, taj adala aktivitetja šaj te kerdjonpes tere organizcijakere manušenca, bute brešengere grupendar.

Te džanesa aver aktivitetja, šaj te keresleng e adaptacija – sa dikh kibor inkluzivna taj restjonapes lokhes e manušenge si adala, taj so trjabuzela te over verver.

Vaker amenge sar nakhlo taj astar kontakti amenca neve idejenge.

KANATU VAKERASA D'JEKH ČIPATA TE RESTJOLPES LOKHES

Pučljam e manušen kalatu kerde partisipacija anko proekti "So si tumenge te resen lokhes d'jekh čipata?" Šaj te keren adava aktiviteti te dikhen kibor lokhes restjonapes tumare aktivitetja!

➤ **BREŠA:** 8+ ➤ **KIBOR BARI GRUPA:** 4-30 ➤ **KIBOR VAKYTI:** 2 sahatja

➤ **PREPARACIJA / LJAZYMJA MATERIALJA:**
primerja, markerja, lil

Lokhi informacija	Lokhes ahalindjola
Detajlna instrukcijas	Restjolapes lokhes e manušendar kalatu šunena phares
Savre brešengere manušendar	manušendar arade jakhenca
Audios/media	Vizualja taj teksti
Kidja savre instrukcijas ahalindjona	Peterdo savrenge taj bisrestriktivno
Dikhela so si ljazympi e manusenge kalatu kerena partisipacija	O aktiviteti šaj te kerdjolpes aver
Te džanjolpes i informacija anglal	Iniciativa katar e manušendar kalatu kerena participacija si mangli

INSTRUKCIJES JEKH PALA AVRESTE:

1. Dikhen sar lačis tumari organizacija kerela buti lenca aj sar lačis si implementirana tumare manušipnaste taj thonlen andi ekhe linijate e 1-star dži ko 10 (dikhen savo si o fokusi tumaro vrastiriskoro).
2. Thon tumare točkes taj mukenlen ki linija.

3. Alan jekh te keren diskusija so niklistilo taj dikhen kalka pučiba:

- Kala točkes sini kerde laches?
- Kala točkes sini harri?
- Soske o manuša pjenena kidja?
- Sar vakerdjolapes kava si o en importantno?
- Kon vakerela adales?
- Kibor lokhes te restjolpes sini o aktiviteti?

4. Akana džan cikne butingiri grupende taj dikhen kala točkes si en harri ki implementacijakiri skala:

Sar te barjaras adales?

So te kerdjolpes konkretno jekj po jekh?

Keren posteru tumari ekšyn planisa.

5. Keren jekh diskusija e rezultatinge taj phanden o aktiviteti.

ONLAJN ADAPTACIJA:

Adava aktiviteti šaj te kerdjolpes ko platformes, ama en anglal dikhen sar ke džal skrijn-rijderonca.

GODI TAJ VARIACIJES:

O dujutno jekjpaš e vrastiriskoro ke džal daha lačes bare hurdenca kalatu lena te denpes godi te keren korkori pumare aktivitetija taj te oven daha ospolde pumare organizacijate. Te keren buti daha cikorre hurdenca, daha lačes te len sade o anglutno jekhpaš.

SOCIALNO INKLUZIJA INTERSEKSIONALITETISA

Adava sini jekh but lačo vrastiri te sikadjolpes i interseksionalitetiskiri tema jekhe grupake aj jekhe organizacijake. O vrastiri sini kerdo Gyrcija ande jekhe lokalno kampanijate. E vrastiriskere organizatorja kerdeles anko Zoom kašuke manušengere nakhavnesa.

➤ **BREŠA:** 10+ ➤ **KIBOR BARI GRUPA:** 8-20 ➤ **KIBOR VAKYTI:** 2 sahatja

➤ **PREPARACIJA / LJAZYMJA MATERIALJA:**
markerja, lil

INSTRUKCIJES JEKH PALA AVRESTE:

1. En anglal ko aktiviteti ker jekh cikno khelibe aj alaveskoro khelibe te na ne pindžarenapes o manuša.

2. De jekh cikni introdukcija so si i socialno inkluzija taj o interseksionaliteti. Ser ta amen nanaj amen absoljutno točna definicijes. Keras adales astar e interakcijake, na astar e teorijake, a te dasamen jekh aver godi, te keras vizualizacija taj te arakhas motivacija te keras i socialno inkluzija čačipe kaj kerasa taj marasamen amare pakipnasa taj butjasa.

Puč o pučiba: "Soske si o interseksionaliteti, kaj lasa anglal e opresijakere kombinirana formes taj džanasa ta e manušengere identitija kompleksna, importantno e socialno inkluzijake?"

3. Puč e manušen te vakeren (ko Jamboard instrumenti) o pučiba "kana ahaliljantut inkluzirime maškar akalende?" taj "kana ahaljosatut marginalizirano?". Šaj te vakeren but droma kaj o manuša trjabuzyna te vakeren so si lenge komfortno te vakeren.

4. Četizen so vakerde o manuša taj denlen than te vakeren so mangel taj te den komentarja.

5. Puč e manušen te ramusaren so si lengere godjate e socialno inkluzijake taj so si kanatu avela dži manušende avre bojatar, etnisiteti, dženderi, seksualno orientacija, breša, edukacija, dizabiliteti taj lovengiri situacija.

6. Anki diskusija den tumen godi e verver nivange, personalna, institucionalna, socialna. So si manglo e manušendar taj kibor zor si e manušen e verver grupendar?

7. Kiden d'jekh protestingere taj političeska akcijingere fotoja taj pučen sar si adala konektirime e lafisa "havazi".

- Sar o marginalizirana grupes vazdena pumare havazja taj kana ovela adava?
- Sar te ovas sigurna ta o verver havazja si šunle?
- Sostar savrore havazja nanaj kiborka šunle kibortu jekh avrjasa?
- Save thaneste šaj o marginalizirana havazja te oven šunle?

8. Te phanden pučen duj pučiba:

"Sinan d'jekhe organizacijate/timiste? So mangljolapes te oven andre?"

taj

"Te na, save organizacijate/timiste mangena te keren partisipacija?"

Kiden so vakerde o manuša taj keren jekh rundi te phanden jekhe finalno godjasa: jekh godi aj komentari adale konversacijake, lafja - vakerde aj anko chati, linkja, kartinkes, emoji aj fotoja sikade akalenge.

GODI TAJ VARIACIJES:

Keren adales sar jekh introdukcija jekhe daha bare procesiske te konuštindjolpes inkluzijake tumare grupate.

TE DES TUTAR ŠETIBNASA

Adava aktiviteti te kerdjolpes but kurke tumare ternengere grupasa. Pasa kurko jekh manuš ovela o lideri e aktivitetiskoro taj vakerela akalenge sar te šetizen d'jekh hajbe, katar avela adava hajbe taj so si adava lenge. Akidja šaj te ahaljas taj te das jekh avreste e grupakoro diversiteti.

➤ **BREŠA:** 12+ ➤ **KIBOR BARI GRUPA:** 8-12 ➤ **KIBOR VAKYTI:** 2-3 sahatja sesijate

➤ **PREPARACIJA / LJAZYMJA MATERIALJA:**

šetibnaskere instrumentja, lon taj kisake butja, kalemja, lil, bjudžeti šopingeske

INSTRUKCIJES JEKH PALA AVRESTE:

1. Ki anglutni sesija puč savoren te vakeren savo šetiba ke keren taj te vakeren les e grupake:

- Soske mangena te keren adava šetiba?
- Katar avela?
- Katar te arakhes sa so si ljazyymi te kerdjolpes?
- Džanena o manuša adale šetibnaskiri istorija aj aver kisako šetiba?
- Lačo si kaj čisales te moste?

2. Pala ki anglutni introdukcija, isi jekh manuš kavatu si o lideri e šetibnaskoro taj akala denales vast e šetibnasa. Dži katu kerdjolpes o hajbe isi vakyti te kerdjolpes jekh diskusija e hajebnaske, leskere istorijake taj e verver manušenge.

ONLAJN ADAPTACIJA:

Adava šaj te kerdjolpes platfromasa sar ki Zoom. Jekh manuš te vakeres akalenge so te šetizen pumare kherende taj sar te keren o hajbe. E čitibnangoro listi šaj te bičaldjolpes en anglal.

GODI TAJ VARIACIJES:

Pala adaleste šaj te keren follow-up aktiviteti - Hajbe, Identiteti taj Zor!

Kanatu ke nakhen adala šetibnaskere kurke taj savre manuša šetinde, den tumen godi akalke pučibnange:

- Savo hajbe si dikhlo sar "tipično" tumare phuvjate aj regioniste, taj kala si dikhle sar kaj "avena avruthar"?
- Kon so vakerela, isi verver godja so si o "tipično" hajbe?
- So si, e socialno perspektivatar, kanatu o hajbe nanaj dikhlo sar "tipično" maškar ko manušipe, taj daha specijalno e manušenge kalatu kerenales/hanales?
- Soske si o hajbe kiborka importantno kanatu avela dži ki inkluzija taj ko diversiteti?
- Save si o verver hajebnaskere istorijes taj tipja hajbe taj sar si ol phanle e verver identitetinca, zoriskere formenca taj te oves d'jekhe avdisutno manušipnastar?

Dikh kaka videos "Si o kulinarno kolonializmi čipata?" te astaren jekh diskusija pala leste:

<https://www.youtube.com/watch?v=FHOXIM28uko>

Keren jekh karta e verver globalna linkinca taj tumare hajibnangere istorijenca taj roden savo sini adava hajbe ko kolonializmi, savi si leskiri konekcija e migracijasa, e nacionalna granicengiri istorijasa taj e etničesko identitesa.

Keren jekh diskusija katar ki environmentalno perspektiva e hajibnaskere produkcijake taj so ke ovel ko disa naangle!

INKLUZIJAKORO TEATROS

○ Augusto Boal isini jekh teatroskoro edukatoras, direktoras taj aktivisti. Ov kerelas buti e teatrosa sar političesko instrumenti kidja ta te ahaljas sar te keras o them aver. Ov kerdas adales mamuj ki askerlikiskiri diktatura taj te del vast e socialistička phiripnan. ○ Forum Teatari si jekh leskere metodindar. Kheldyonapes cikore scenes e čečkane životostar, katetu sikadjolapes jekh specifično problemi, te vakeras, opresija aj bičačipe. Kanatu i scena kheldjolapes ko dujto drom savrore "spektatorja" (adava lafi si kombinacija done lafindar: spektatoras (kavatu dikhela) taj aktjori (kavatu khelela) šaj te terdjaren i scena taj te thon pumen andre anko khelibe te dikhen sar te khelen avres i situacija.

➤ **BREŠA:** 10+ ➤ **KIBOR BARI GRUPA:** 8-20 ➤ **KIBOR VAKYTI:** 2 sahatja

➤ **PREPARACIJA / LJAZYMJA MATERIALJA:**
markerja, lil

INSTRUKCIJES JEKH PALA AVRESTE:

- 1.** Kide kisake situacijes e grupatar kanatu o manuša ahalilipes čite avri/namangle aj kanatu dikhle marginalizacija katar peste ko manušipe, ki škola, ko universiteti, ki buti aj pumare familijinde.
- 2.** Činen kibor situacijes ke len te sikavenlen sar teataroskere scenes taj napalal pučen cikore grupen (karig 5 džene) te lačarenlen.
- 3.** Akana khelen o situacijes. Vakeren e spektatorange ta pala ko anglutno drom, ov šaj te thonpes anko khelibe - te marena pumare vasta o khelibe ke marhuzel. Isi 2 importantna reglamentja athe:

Ol nanašti thonapes ko than ko manušekoro kavatu kerela i reprezentacija e problemiskiri (aver drom anki situacija nanaj

- kisasi jekh figura kajatu lačis sikavela o problemi, ama te isi, te vakeras, homofobsko sikavno, ol nanašti kheldjonapes avrestar).

Nanašti kerdjolapes d'jekh čipata kavatu si but birealistično sustukutu athe avela lafi te dasamen godi čečkane situacijenge.

- Te ahaljona ta ovela adava, den virja "magija" te vakerenlege ta birealistično.

4. Napalal keren jekh diskusija so ulo anko scenes:

- Sini o strategijes jefektivna aj nana sini?
- So sini amare dromeste taj na na mukljasamen te keras intervencija taj sar si adava ko čečkano životos?
- Sar si adala scenes khelde aj phanle daha bare socialna faktorinca?
- Savi konekcija si maškar ko scenes taj ke pasa-diseskiri inkluzija, amari organizacija taj o manušipe?

ONLAJN ADAPTACIJA:

Ko than ke teatralno scenakoro šaj te kerdjonpes dialogja cikne groupendar kalatu kheldjonapes ko break-out-rooms.

GODI TAJ VARIACIJES:

- Te lačarentumen adale aktivitetiske šaj te keren teatralna aktivitetja aj kreativna enerđžajzerja te das e manušen gi te den anki situacija.
- Ser te keres "de-roll" napalal: vaker e manušenge ta o scenes reste dži ko agor taj akana ol šaj te aven pale peste (adalesa keren kombinacija: khelaven tumen/trisjazzen tumen).
- Te golo lačis, šaj te dikhen te keren jekh sasto teatros e individualna scenendar taj e temendar kalatu niklistile anko aktiviteti.

> **AGE:** 14+ > **GROUP SIZE:** 8-15 > **DURATION:** 2 hours

> **PREPARATION / MATERIALS NEEDED:**

markers, paper

ANDRE / AVRI

Adava aktiviteti dikhela sar i ekskluzija kerela buti, taj si barjardo e "Bezavta" metodistar anko Adam Institut katar ko Jerusalem.

> **BREŠA:** 14+ > **KIBOR BARI GRUPA:** 8-15 > **KIBOR VAKYTI:** 2 sahatja

> **PREPARACIJA / LJAZYMJA MATERIALJA:**

markerja, lil

INSTRUKCIJES JEKH PALA AVRESTE:

1. Pučen 1-3 volunterin (šaj dikhen kibor bari si i grupa tumari) te nikljon avri e stajatar.

2. Kake nikljon, vakeren e grupake andre te arakhen jekh tema te keren diskusija katar late, te vakeras, sar ko o environmenti aj sar ki škola.

3. Arakhen kala si o anglutne 5 lafja kalatu avena tumare godjate kanatu avela lafi adale temake, napala arakhen lenge alternativna lafja, te vakeras "škola":

- > škola - pani
- > predmeti - diamanti
- > sikavno - drakoni
- > sahati – maca
- > klasos - veš

4. Vakeren e grupake te grištizel i diskusija, napalal vakeren akalenge kaj ačile avri te den andre ki staja, te šunen taj te ahaljon so ovela.

5. Dikhen harri sar džala i diskusija, dikhen so ahaljona o manuša kaj ale avrjal, taj sai si e grupakiri reakcija adalestar.

6. Napalal terdjaren, terjon jekh harri sekundes, taj pučen e manušen sar ahaljonapes taj so ulo. Sar isini lenge te oven "andre-ki-grupa" taj "avrjal-e-grupatar"?

7. Vakeren e grupake so dikhlen tumen.

8. Te džanen! Adava si jekh momenti e aktivitetistar katetu isi potenciali zorale emocijenge. Pučen e grupa te vakerdenlenge te ne vakeren akalenge so ovela? But džene ke ačjon šokirime ta kerde ekskluzija akalenge. Vakeren but lačis ta tumen, sar edukatoras sinenas anglal ko aktiviteti, ta i situacija ačjola tumare pikende, ama akana e diskusijakiri točka akana ovela te ahaljas sar ahaljonapes o manuša, taj te ahaljas daha lačis sar ovela i ekskluzija.

9. Vakerenlenge lačis ta kaj na na vakerdenlenge te keren ekskluzija akalenge sikavela ta adava nanaj sade khanile manušengoro problemi kalatu diskriminirizena akalen.

Dikhlen lačis e čibakoro primeros, sar adava šaj te ovel e ekskluzijakoro mehanizmi?

Save aver mehanizmja isi, li ko interpersonalno, li ko structurno nivos, taj sar si phanle jekh avresa?

10. Phanden e diskusija katar ko individualna taj ke organizacijakere strategijes.

11. Thon agor jekhe de-rolling khelibnasa (trisjazen e rolja avri tumendar bare havazjasa) taj/aj jekh lošano grupakoro khelibe te marel o khanilipe kavatu ačilo e anglutne khelibnastar.

ONLAJN ADAPTACIJA:

O volunterja šaj te džan "avri" anko breakout-room.

GODI TAJ VARIACIJES:

Adava aktiviteti šaj te anel konflikti anki grupa, dikhlen lačis te kerenles kisake fazate e grupakere procesistar kajatu ovela (te vakeras, kanatu i grupa pindžarenapes jekh aver taj pakjanapes).

Te niklistili d'jekh zorali emocija dikhentumen sade adale manušesa/manušenca korkori aj keren jekh grupakiri refleksija.

PROJEKTISKIRE IDEJES

Rodena inspiracija neve aktivitetinge kalatu resena dži neve manušende taj kalatu kerena tumare organizacijakiri buti pala ki inkluzija daha lači? Telal thodam aktivitetingere deskripcijes kalatu sini kerde e manušendar kalatu kerde partisipacija ko Dikh Suno amaro G>Lokalno Phiripe, taj kalatu ke tendumen daha but idejes sar te thon ande praktikate o diversiteti taj i inkluzija.

O ključos te keren lačis adaja buti si te vakeren angla tumende ta sa isi so te sikljon taj ta sa isi than te ovel tumen daha but inkluzija kibortu isi tumen akana. Isi bari buti, ama si but lošajbe da, unučan astaren tumen te planirizen!

ČITIBNASKIRI SEPARACIJA TAJ RECIKLACIJA (SLOVAKIJA)

O projekti sini fokusirime ki edukacija e čitibnaskere separacijake taj e reciklacijake. I target grupa sini o Romano manušipe, daha specijalno o hurde maškar ko 13 taj 15. Anki anglutni faza sini dindi informacija sar prezentacija e verver čitibnange, taj sar sortirindjona, soske si importantno te ovel čitibnaskoro ikonomičesko menidžmenti. Ki dujutni faza o partisipantja kerde jekh vrastiri te dikhen te sortirizen verver čitiba ande čitibnaskere košonde kalatu si kerde separativno kolekcijake. Napalal, ol kerde posterja opra ki tema. Ki trinto faza, o partisipantja kerde neve T-gada e puranendar taj verver tubes taj sastrane kenja čitibnaskere materijalindar.

INKLUZIJA MAMUJ KO STEREOTIPJA!

Kanatu lena te keren aktivitetja te resen dži adale grupende kalatu si harri tumari aktivitetinde, putren tumare jakha te na čin tumendar! Si but lokhes te keras reprodukcija e diskriminacijakere mejnstrijm formenge te na na sikavasamen lačis, te na na kerasa buti organizacijenca kalatu kerena reprezentacija adale grupenge, aj te na na sinam hazyrja te maras korkori amare predžudisja. Dikhen e manušen kalencatu kerena buti katar ki intersectionalitetiskiri rig: te isi sade jekh grupa kajatu isila marginalizirime identiteti, pale šaj te arapsjol diversiteti maškar lende.

TERNE ADVOKATJA MENTALNO SASTIPNASKE (KOSOVO)

I kampanija mangljas te vazdel o džanlipe e mentalno sastipnaske taj te del e terne manušen Kosovatar te ahaljon taj te barjaraen pumari kritično godi karig ki mentalno sastipnaskiri tema. E kampanijakoro timi andas andre terne manušen minoritetindar taj cikne gavengere thanendar te ahaljon daha lačis e ternengiri situacija Kosovate taj savo si e pandemijakoro impakti opra lengere mentalno sastipnaste. Stigmes taj segregacija astar e etnisitetiski taj bari harr anki komunikacija maškar ke Kosovakere terne manušende e majoritetistar taj e minoritetindar. O terne manuša e minoritetindar runlepes ta o impakti adalestar lenge si horr taj učo. O rezultatja sini nakhade avre čibate; e ternen nanajlen konfidencija-peste, depresija. Stresistar taj depresijatar runljaspes e timiskero majoriteti, specijalno o terne manuša maškar ko 17-25 breš.

MENTALNO SASTIPE STRUKTURALNA KONDICIJES

O mentalno sastipe si jekh baro problemi, specijalno e ternenge. Te džanasa sar te ahaljas o mentalno sastipe sar terne taj sar te maras adala problemja, adava ka del amen vast sasto amaro životos naangle. So kerdas o projekti "Terne Advokatja" si but lačis sustukutu dikhela opra ko mentalno sastipe na sade sar jekh individualno čipata kavatu tut aj man isi resposibiliteti te astaras taj te regulirizas, a sar si pandlo karig/save si leskere linkya karig ko environmenti. Kanatu thodjalopes linki maškar ko mentalna sastipnaskere problemja taj ko marginalizirana manušengere nakhlipa/experiencijes, e proektiskoro timi dikhela save kontekstiste ovela i depresija taj o kahyrja, kisako konteksti kavatu sa si phandlo karig ko pučiba kas isi taj nanaj zor taj ekualiteti amare manušipnande. Dikhen te len adaja perspektiva tumare mentalno sastipnaskere konversacijende, taj te keren linki anki diskusija e socialna faktorinca sar čoripe taj rasizmi, taj te dikhen save soljucijes o manuša ke arakhen!

TE ŽIVIZAS JEKH (MALI)

Amare kulturengoro, etničeska grupengoro taj pakipnaskoro diversiteti kerelamen te bešas jekh ande harmonijate, ahalipnaste taj rahati amare godinde. Adava živiba jekh vazdindas jekh but importantno sistema amare manušipnande, i Cousinage à Plaiserie

– Phraleskere čave majtapčides aj Amaleskoro astardiba. O Cousinage à Plaiserie kerela savre manušen katar ko Mali te dikhenpes sar phralengere čave, sar kaj avena jekhe bare familijatar. I tema te živizas jekh sikavela jekh socialno kohezija - jekh čipata kavatu si hem senzitivno, hem relevantno, taj othar importantno te debatirindjol. O celi e proektiskoro sini te sikavel 30 terne manušen sar te živizen jekh taj sar te živizen avre manušenca. E proektiskoro objektivi sini te sikavel e manušenge ta amen sinam savre jekh, khančik kaj avasa verver manušipnandar, kaj isi amen aver tradicijes aj čiba.

COUNTERWORLD EXPERIENCIJA

O Kurt Loewenstein, jekh e manušendar kalatu kerde en anglal o IFM-SEI vakerdas “na saste životoske, a sasto životos, amen sikljasa”. I ideja te des e hurden taj e ternen jekh grupakoro setingi kavatu kerela reprezentacija e alternativna manušipnangere aspektinge kalatu amen dikhasa sar negativna, i kapitalističesko konkurencija, o bijekhipa taj i opresija, adala si ko ilo ke IFM-SEI’skiri edukacija. Kanatu avela dži ke diskriminacijakere formes, nanašti vakerasa ta nanaj kisake – adala butja socijalna taj ol sa ke oven dikhle sar kutijatar anko cikore grupes – trjabuzela te vakeras ta adala šaj te oven marde, vakerde avri, a na ta nanaj kisake butja. I ideja te sikljós anki grupa si ta isi but aver drama sar jekh manuš te kerel peske organizacija, taj othar o sasto manušipe te kerelpeske organizacija, taj adava si amare butjakere fondacijate.

O VOLUNTARITETI SAR JEK H DROM TE LOVALJARAS E TERNENGERE TAJ E HURDENGERE ŽIVOTJA (ČILI)

Amari volunteringiri kampanija ko foros Punta de Choros, Coquimbo Region, Čili, sini te anas papale o publična thana sar e manušipnaskere centrija katetu amare organizacijakere terne manuša jekh taj but disa kerde buti anki kolaboracija te keren sa, bojadizen taj muken jekhe optimalno kondicijate o thana kalatu si savrenge, kidja ta savre manuša te resenlen. Adala thana bisterdili e vakytisa taj nikon na na kerelas buti lende ama akana šaj te puterdjonpes e organizacijenge. I restavracija sini te šužardjolpes sa, te kerdjolpes reciklacija taj o purane thane te kerdjonpes neve taj savore te resen len. Bute ekipno butjasa o terne volunterja barjarde e životoskoro standartu e manušenge ko lokalna rajonja.

O THAN NANAJ NEUTRALNO!

Te keres aktivitetja ko publična peterde thana si jekh but lačo drom te reses dži neve manušengere grupende. Bute publična thanende isi kodirime kisaki power-relacijes kalatu našti dikhljonapes jakhasa, te vakeras, o ploštadja ko lovale kvartalja si thana katetu te bašares zorales taj te keres socializacija dikhjolapes sar d'jekh negativno čipata aj pale neve magazines kalatu si kerde lovale manušenge avena ko tradicionalna biznesingoro than d'jekhe kvartaliste. Kanatu organizirizena d'jekh čipata publično thaneste, dikhen lačis save si adala power-dinamikes taj dikhen te keren tumaro aktiviteti inkluzivno, taj te ne len avreskoro than, te vakeras e bikherengoro manušengoro than. Den tumen godi sar te keren e manušen te aven dži tumende, denlen posibiliteti te keren interakcija jekh avresa taj irizen karig verver grupende. Keren jasna banerja taj znakja ta o aktivitetja si bilovengoro taj peterde savrenge taj mangel e manušendar te keren participacija.

DEGUSTACIONNO SESIJA (BARIKANI BRITANIJA)

Isini amen jekh grupakiri sesija pherdi khelibnanca te pindžarasamen taj te vakeras kala sinam. Napalal kerdam jekh krafting aktiviteti katetu o hurde kerde cikore bova sodengere kenindar. Sinamas hurdenca jekhe proektistar kavatu kerdamles ko nilaj. Othe isini hurde kalatu hanas anki škola, adava ke vakerel ta adala hurde sini vulnerabilne katar verver demografijendar. Adale proektisa mangljam te resas dži jekhe normalno Woodcraft aktivitetiste ama hem te ovas sigurna ta o ververipe taj i inkluzija sini en anglal ko manuša kalatu targetirindam, o aktiviteti taj o manušipe katetu izbirindam te keras o aktiviteti.

TE AKHARES SAVREN

O aktivitetja kalatu si "peterde savrenge" but var isilen bidikhle barieres e manušenge e verver grupendar. Dikh te gines en but adalendar: ker verver komunikacija, dikh lačis i konstrukcija te restjolpes taj te arakhjolpes lokhes, šaj te dikhes o džender balansi, ma ker i partisipacija but phari kisake butinca sar registracija, dikh savre te džanen o sahatja kana agorisarasa taj te te planirindjolpes kana dindjolapes hajbe! Te sikaves d'jekhe dženeske ta si mišto avilo nanaj sade te ramusaresles ko flajeri!

METALISTJA MAMUJ KO BILAČE VAKERIMA (NORVEGIJA)

Kerdam jekh konekcija maškar ki biformalno edukacija taj ko rok-koncert-ja. E ternengiri rjat kidindas Smelta Bly-členoja, 13 dži ko 18 brešendar. Na na manglam sade te ovel amen jekh muzikakiri rjat, vi taj te sikljas adalestar taj kerdam invitacija e Metalistja mamuj ko bilače vakerima šerutneske te kerel jekh vrastiri so te keras mamuj ko bilače vakerima. Adava eventi sini bilovengoro taj dinasamen šansi te sikljas e bilače vakerimnaskere impaktiske.

ANGLUTNE TAJ PALUTNE AGORA (KATALONIA)

I grupa Los Niños del Balcón kerdas jekh kreativno vrastiri te keras muzuka taj te ramusaras. O istorijes e terne manušengere kalatu isini odothe prepjonaspeske: lači aj khanili konekcija pumare familijenca, akademična pharipe, adicija karig ko narkotikja. I muzika mukelalen te našen adale realitetistar taj te sikaven muzikasa sar ahaljonapes taj so kamen. Ko vrastiri o partisipantja siklile e formalna rapiskere taj ramusaribnaskere aspektja sar muzikalno struktura, rimes, taj sikade pumaro kreativiteti taj personaliteti kaj ramusarde taj kerde rekordi pumare rap-giljake.

INKLUZIJA POP KULTURASA!

Khančik kaj sinam organizime ternengere phiripa, aver drom ternikane kultures sar verver sortja muzika, skejti aj grafitja šaj te sikaven amen but e inkluzijake! But adale scenendar si fokusirame katar jekhe specifično aktivitetiste taj ovela kisake thanende sar ko drom aj ko muzikakere thana kalatu si opre-tele peterde verver manušenge. De tut godi sar adava šaj te del tut vast tere butjate, taj sar šaj te keres konekcija adale scenenca taj e manušenca kalatu sili lende, a na sade te les adaja kultura.

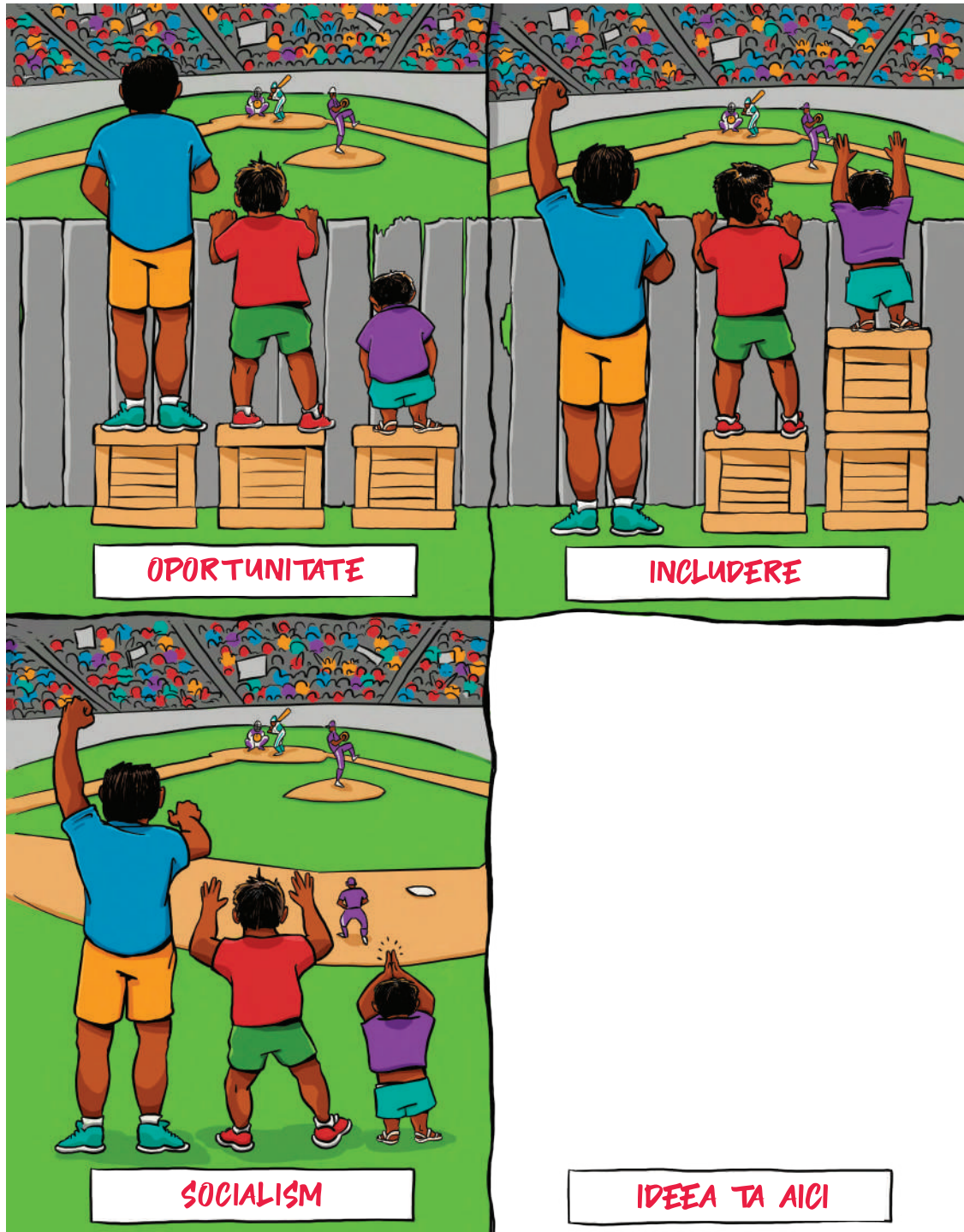

Image Credit: Interaction Institute for Social Change | Artist: Angus Maguire
interactioninstitute.org and madewithangus.com

TE KERAS BUTI OPRA KO DIVERSITETI TAJ KI INKLUZIJA TERE ORGANIZACIJATE

Adale proektistar sini kerdo jekh Listi te dikhas so si taj so nanaj e diversitetiske taj e inkluzikaje. Šaj te arakhenles amare IFM-SEI web-patrinata tela ko edukacijakere resursja.

ADAVA SI ČINDO TRINE SEKCIJENDE:

1. Organizacijakiri kultura
2. Eventja taj aktivitetja
3. Komunikacija

SAR TE KEREN BUTI ADALESA?

Keren organizacija jekhe trin-var reflekcijake sar tumari organizacija kerela buti adalesa sar fundamenti. Ma keren sade jekhe thane buti opira ko pučiba, ama keren jekh introduktivno vrastiri adale areange kaj lena metodja sar kalka kaj si ramusarde adale lileste te keren tumenge edukacija adale čipatnange.

Kaj dikhlin o pučiba, astaren jekh procesi te dikhen sar šaj te adresirindjonpes o identificirime tumendar problemja.

Ma bistren, sade jekh šaj te keras adava them aver, taj adava trjabizela te ovel amenca savrenca!

CONSTRUIEȘTE-Ț
Dream our
 Local
MOVEMENT!

- PROJECT TEAM

Dream our G▶ Local Movement **HANDBOOK**

An IFM • SEI project

Adaja publikacija sini kerdi e IFM-SEI-star e suportisa katar ki Evropakiri Terningiri Fondacija taj ko Konsuli e Evropakoro. Adava na na reflektirizela e Konsuli e Evropakoro oficialno pozicija.